

FEN BİLİMLERİ

YER KABUĞUNUN YAPISI

Yer kabuğunda Neler Var?

Kayaçlar

Evimiz, okulumuz, cadde ve sokaklar, alışveriş merkezileri yer yüzeyinin üzerinde bulunmaktadır. Bu yüzey karalarla kaplıdır. Burada bitkiler, insanlar ve karada yaşayan hayvanlar yaşamlarını sürdürmektedir. Üzerinde yaşadığımız bu yer yüzüne yer kabuğu denilmektedir.

Yer kabuğu Dünya'nın en dış katmanını oluşturur. Bütün canlılar yaşamlarını bu yer kabuğunda sürdürürler.

Yer kabuğu Dünya'nın gözlemlenebilir bir katmandır. Yer kabuğu Dünyanın En ince ve en kırılgan katmandır.

Yer kabuğunun kalınlığı Dünya üzerinde bölgelere göre farklılıklar gösterir. Yüksek dağların olduğu yerlerde kalın, Derin okyanus çukurlarında ise incedir.

Çevremize baktığımızda büyüklü ve küçüklü birçok taş görmemiz mümkündür. Dağlarda ve yamaçlarında büyük kayaları akarsu kenarlarında ise küçük taşları görmemiz mümkündür.

Taşlardan park ve bahçe duvarları, kaldırımlar kırsal kesimlerde ise bazı evler taş kullanılarak yapılır.

Bir veya birden fazla mineralden oluşan kaya ve taş parçalarına **kayaç** denir. Bu kayaçlar değişik amaçlar için kullanılırlar. Mesela kum ve taş bina yapımında, mermer inşaatlarda ve heykel yapımında, granit zemin ve duvar yapımında kullanılır.

Kayaçların yapılarında bulunan maddeler kayaçlara farklı özellikler kazandırır. Kayaçların birbirinden farklı olmasını sağlayan yapılarında bulunan maddelere **mineral** denir. Mineraller doğal yollarla oluşan belli özelliklere sahip katı maddelerdir.

Günlük yaşamımızda kullandığımız bazı minareller; demir cevheri denilen mineralden otomobil yapımında, tebeşir alçı taşı adı verilen mineralden, ayna yapımında silis ve gümüş mineralleri kullanılmıştır. Farkında olmadan günlük yaşantımızda daha birçok minerali kullanıyoruz.

Mücevher yapımında kullanılan altın gümüş ve değerli taşların hepsi minareldir. Altın gibi ekonomik değeri yüksek olan taş ve minerallere **maden** denir. Yer kabuğunu oluşturan kayaların bir kısmı madendir. Madenler; ekonomik değere sahiptirler, işlenerek birçok alanda kullanılırlar.

Demir, bakır, krom bor, altın, mermer, linyit, taş kömürü ve gümüş gibi madenler ülkemizde bol miktarda çıkarılmaktadır.

Demir madenisanayinin pek çok alanında, binalarda ve inşaatlarda kullanılmaktadır.

Bakır madeni elektirik- elektronik sanayisinde mutfak eşyası yapımında kullanılır.

Altın, her zaman için değerli bir madendir. Genelde mücevher yapımında kullanılır.

Alüminyum da çok geniş kullanım alanı olan bir madendir. Ucak, otomobil sanayisinde ve inşaat alanında kullanılır.

Linyit ve taş kömürü gibi madenler termik santrallerde, evlerde ısıtma amaçlı kullanılmaktadır. Bor madeni ülkemizde en çok çıkarılan madenlerden biridir. Bor madeni uzay teknolojisinde, askeri sanayide, tıpta, elektrik sektöründe vedaha birçok alanda kullanılır.

Madenler teknolojinin bir çok alanında ham madde olarak kullanılmaktadır. Maden varlıkları ülkelerin en önemli ekonomik güçleridir.

